

АЛЕКСАНДЪР МЕН — БИОГРАФИЧНА СКИЦА

Тази книга е рожба на човек, живял във време, когато цели поколения бяха насилствено отделени от религията и преследвани за религиозната си вяра. Тя е първата от шесттомна поредица, писана в бившия Съветски съюз. Разпространявана в ръкописи чрез самиздат, тя попада на Запад и е издадена в Брюксел.

Авторът ѝ прот. Александър Мен, е клирик на Руската православна църква. Той изпитва върху себе си цялата сила на съветския атеистически режим. Неговият силен, търсещ дух обаче не може да бъде затворен в тесните рамки на енорийския живот, да се задоволи със сивотата на ежедневието. Богословските му и научни интереси му позволяват да започне аргументиран спор както с примитивната, така и с идеологически разработената атеистическа пропаганда. Първите му публикации се появяват в "Журнал Московской Патриархии", във в. "Църковен вестник" в България и в религиозни издания на бившата ГДР. Впоследствие неговите произведения са издадени в Брюксел. Всичко обаче, което той върши, се следи много отблизо от режима. След идването на перестройката той става изключително популярен. Неговият енорийски храм край Москва е препълнен от вярващи и то преди всичко интелектуалци от столицата. В проповедите му те откриват на разбираем език истините на Христовата вяра. Любовта на хората към отец Александър се чувства навсякъде. Всяко негово появяване е събитие. Той започва да пише в периодичния печат, прави предавания по радиото и телевизията. С нарастването на неговата популярност обаче се засилва и злобата на неговите врагове. Така се стига до трагичния 9 септември 1990. В ранното утро на неделния ден той тръгва към железопътната спирка Семхоз, за да отиде да отслужи божествена св. Литургия в храма "Сретение Господне" в малко село близо до гр. Пушкин край Москва. На пътеката го чака неговият убиец, който с брадва нанася отдавна подготвения фатален удар. Изпълва се евангелското обещание на Исус Христос към Неговите последователи: "настъпва време, когато всякой, който ви убие, ще мисли, че принася Богу служба" (Иоан 16:2). Така руската земя отново е обагрена от пролята мъченическа кръв.

Неговата книга "Истоки религии", която предлагаме на любознателния български читател със заглавието "Произход на религията" завладява още с началните си редове. Тя е написана на лесноразбираем език. Едно от невероятните качества на отец Александър е, че той съумява да изкаже увлекателно и на достъпен език дълбоки богословско-философски и научни идеи. Той осъществява отличен богословско-научен синтез. За да защити своите тези той ползва различни области на човешкото познание и култура: богословие, философия, биология, антропология, литература, поезия, изкуство и др.

Още с началните редове отец Александър акцентува на основните проблеми за мястото на религията в съвременния свят; за мястото на атеизма; за връзката между религията и културата. Той поставя на анализ последните постижения на съвременната наука и тяхното значение за религиозния светоглед. Разкрива различните предмети на религията и на науката и поради това тяхното непротиворечие, разглеждайки религиозния светоглед и научната хипотеза за еволюцията. Чрез научна аргументация той привежда неопорими доказателства за безумието и абсурдността да бъдат противопоставяни религията и науката. И макар в някои от главите да се чувства насочеността на аргументацията срещу съветския атеизъм, това с нищо не

променя значението на нейното послание. Напротив, така читателят става съпричастен на тази интелектуална борба срещу жестоката система, която била подета от автора. Книгата завършва с приложения, които разкриват допълнително някои основни въпроси, излизащи от конкретната тематика на съдържанието, но важни за неговото допълнително осветляване.

С пускането на тази забележителна книга издателството на ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" ще запълни една голяма празнота. Това е особено важно днес, когато книжният пазар е зает с различни сурогати, представящи се за сериозна богословска литература. Любознателният читател ще има възможността да се наслади на отговорите на ясните и открито поставени въпроси, които рано или късно изникват пред съзнанието на всеки човек. Намирането поне на един, който удовлетворява, ще означава успех на авторското намерение и удоволствие за издателския и преводаческия колектив.

Димитър ПОПМАРИНОВ